

NAMN ATT MINNAS

ROLAND PÅLSSON

Roland Pålsson torde kunna göra anspråk på att vara Sveriges i särklass främste företrädare för den utrikespolitiska åskådning, som med statsvetenskaplig terminologi brukar benämnas kålsuparteorin. I mera alldagligt tal benämnes den även tredje ståndpunkten. Dess filosofiska grunddrag har i flera tal och skrifter fixerats av hr Pålssons andlige fader och politiska idol, professor Östen Undén. På ett för den fåkunniga allmänheten begripligt språk kan denna tankebyggnad enklast återges så, att Förenta Staterna och Sovjetunionen är lika goda kålsupare, ehuru väl Sovjetunionen såsom varande en socialistisk stat naturligtvis ändå är att föredra.

Denna neutralistiska doktrin har hr Pålsson med oförtröttat nit utlagt först i Morgontidningen, till dess publikationen i fråga till följd av skilda omständigheter upphörde, vidare i Tiden, vars redaktion hr Pålsson tidvis tillhört, yttermera i olika smärre skrifter samt slutligen i boken »Vi och Västeuropa», till vilken han jämte hrr Gunnar Myrdal och Tord Ekström framträtt som författare. Med detta debattinlägg har hr Pålsson lyckats uppfylla en länge närd dröm, nämligen att låta tala om sig; frågan är bara om publiciteten varit av den art att den kunnat tillfredsställa hans självkänsla.

Inte bara så att hr Myrdal med sin välkända förmåga att träda i förgrunden ställt sina medarbetare i skuggan — hr Pålsson har exempelvis varken fått ge någon exklusiv intervju till

Stockholms-Tidningen eller Le Monde — utan också så att hr Pålssons insatser bedömts mindre välvilligt. Boken har, även i socialdemokratisk press, fått ett tämligen svalt mottagande (endast Ny Dag, tycks av någon anledning, ha uppskattat den till fullo), och en sak förefaller alla bedömare oavsett politisk hemvist (med nyss nämnt undantag) vara ense om. Det är att även om boken på det hela taget är dålig, finns det dock partier som är sämre än andra: de rent politiska och dessa har, på goda grunder, tillskrivits Roland Pålsson. De fantasifulla skildringarna av hela det kristna och kapitalistiska Europa, som fyller författarna med sådan fasa, där Holland regeras av två finansdynastier, Belgien av Societé Générale, Adenauers Västtyskland av Ruhrindustrin och de Gaulles Frankrike av de hundra familjerna kan enligt allmän uppfattning inte gärna härröra från någon annan än hr Pålsson.

T. o. m. statsminister Erlander har, på direkt fråga av högerledaren hr Heckscher, tagit avstånd från denna vulgärpropaganda och man måste med större eller mindre grad av deltagande konstatera att hr Pålssons senaste försök att dra uppmärksamheten till sin person knappast kan ha gynnat hans framtidsplaner.

Roland Pålsson är född 1922 och härstammar från en skånsk lantbrukar-släkt. Han har tagit en jur. kand. vid Stockholms Högskola och kom tidigt

i dåligt sällskap med bl. a. Krister Wickman och Erwin Leiser. Innan Wickman infångades av *the Establishment* såsom statssekreterare i finansdepartementet och Leiser blev filmdirektör roade sig dessa herrar och några till med att leka arga unga intellektuella inom socialdemokratin. En avgörande vändpunkt för Pålsson blev hans giftermål med Inger Sohlman, dotter till vår ambassadör i Moskva sedan 15 år, Rolf Sohlman och hans ryskfödda hustru Zinaida. Sedan hr Pålsson väl blivit accepterad av familjen Sohlman torde den ha utövat ett mycket starkt inflytande på hans politiska utveckling.

Ambassadör Sohlman — skämtsamt kallad Sobelman eller Roffsky — är diplomatiska kårens doyen i Moskva och har så länge varit väl initierad i ryska förhållanden, att man ibland haft anledning fråga sig om han inte förlorat förmågan att bedöma dem ur svensk synpunkt. Hans maka, rysk professorsdotter och själv akademiker är lika temperamentsfull som charmerande och deras dotter som licentierar i statskunskap vid Stockholms universitet har ärvt föräldrarnas begåvning. Ambassadör Sohlman, som en gång biträdde sin svärsons medförfattare hr Myrdal med »handläggningen av handelspolitiska ärenden inom handelsdepartementet» för att använda den eleganta officiella formuleringen, har länge varit excellensen Undéns särskilde förtroendemän inom utrikesförvaltningen. Hr Undén har ogärna begivit sig till FN i New York utan att medföra hr Sohlman som rådgivare och vid FN-delegationens sammanträden har man, som saken uttryckts, brukat se hr Sohlman sitta på ömse sidor om sin chef, viskande i hans öron likt Hugin och Munin i Allfaders. Näst Ulla Lindström lär också hr Sohlman varit hr Undéns favoritkandidat som efterträdare på utrikesminister-

posten, en uppfattning som emellertid, hur det nu kan komma sig, inte tycks ha delats av regeringens flertal.

Om man säger att Roland Pålsson blivit miljöskadad kanske det skulle kunna misstolkas, men man kan lugnt säga att han har kåsuparteorin *frisch vom Fass* eller *straight from the horse's mouth* — det är olyckligtvis inte bekant vad motsvarande uttryck heter på ryska.

Alltnog, efter jur. kand. och någon tids tjänstgöring i Stockholms rådhusrätt, som knappast lämnade utrymme åt hans speciella begåvning och intressen, överflyttade Roland Pålsson sin verksamhet till Sveriges Radio, där han anställdes i början av 50-talet. I radion fick han ursprungligen syssla med vissa aktuella programslag av mer eller mindre debattkaraktär, vilket — måhända till följd av en viss dragning åt det tendentiösa hos programledaren — slog mindre väl ut. Roland Pålsson överflyttades till radions utlandssändningar, »Radio Sweden», för vilka han sedan drygt fem år är chef. Som sådan har han enligt uppgift nedlagt ett kunnigt, intresserat och på det hela taget invändningsfritt arbete. Han är klart begåvad, ytterst receptiv, har ett urbant och behagligt sätt och god förmåga att samarbeta inte minst med sändningarnas utländska medarbetare även om konversation på utrikiska inte är hans starka sida.

Han har uppenbarligen lagt sig vinn om att försöka vara objektiv i sin egenskap av chef för Radio Sweden och tycks inte ha haft några större svårigheter att anpassa sig efter radioledningens fordringar härvidlag. Han är nämligen — kåsuparteorin till trots — i sin praktiska verksamhet ingen dogmatiker, ingen fanatiker, utan företer snarare en viss blandning av vekhet och naivitet, som gör att han

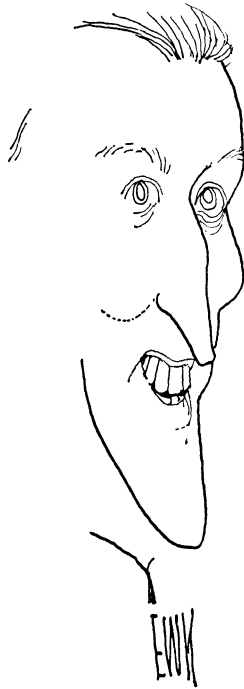
lätt ger vika för personer med det slags obesvärade, nästan nonchalanta auktoritet, som kännetecknar exempelvis den nuvarande radiochefen. Han har också förstått att göra sig omtyckt av sina kamrater inom Sveriges Radio och avancerat till ordförande i deras »fackförening», en uppgift som han enligt samstämmiga uppgifter skött mycket ambitiöst, med nit och skicklighet.

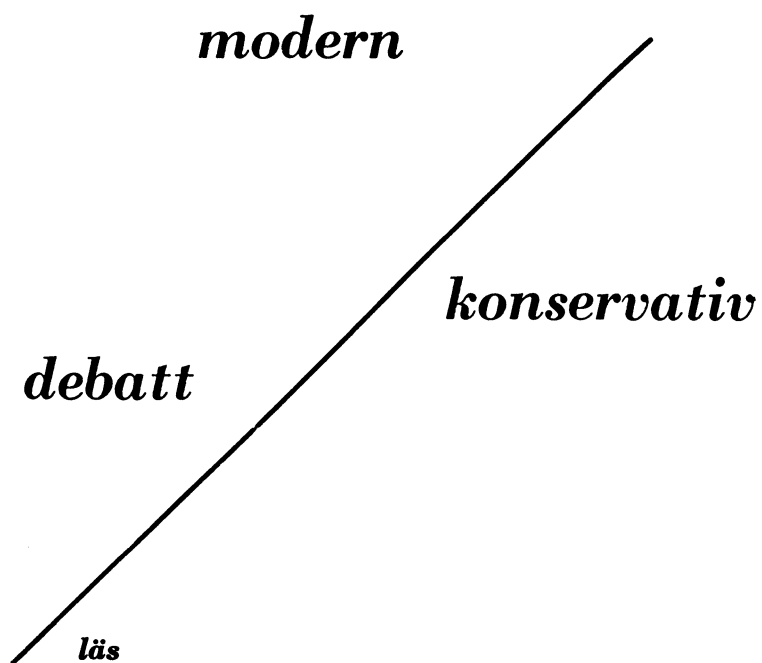
Roland Pålsson uppges ha blivit efterhand alltmer fånglad av sin verksamhet i Sveriges Radio, men han gör knappast någon hemlighet av att han betraktar sin nuvarande befattning som en passage på väg mot höjderna. Man har ett intryck av att han känner sig som en orättvist förbigången

förmåga som borde stå i tur på partiets belöningslista. Han har starka kulturpolitiska intressen — ingår f. ö. i Stockholms stads kulturdelegation — och tänker sig förmodligen en karriär på hithörande område. Hans namn har — med större eller mindre fog — nämnts både i samband med posten som pressbyråchef i UD och posten som pressattaché i Washington. Fråga är dock om inte hans egna ambitioner sträcker sig högre. När posten som chef för Sveriges Radio senast tillsattes, lär han ha beklagat att han var så ung.

Men tillfället torde återkomma — när man hunnit glömma »Vi och Väst-europa».

G. U.

Svensk Linje

organ för modern konservatism

PRENUMERATION 5 nr/år 10 kronor

POSTGIRO 29 82 24 Göteborg